

**ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА УБ,
ул. Милоша Селаковића број 20. УБ**

**ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА
ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ
У ПОСЛОВНИМ ОБЈЕКТИМА И
РАДНИМ МЕСТИМА
У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ УБ**

На основу Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за
спречавање појаве и ширења епидемије заразних болести
(Службени гласник РС 94/2020)

**ОВАЈ ПЛАН ЈЕ САСТАВНИ ДЕО АКТА О ПРОЦЕНИ РИЗИКА НА СВИМ
РАДНИМ МЕСТИМА И РАДНОЈ ОКОЛИНИ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ УБ**

На основу Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразних болести (Службени гласник РС 94/2020) директор **ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ УБ, ул. Милоша Селаковића број 20. У Убу** дана 21. 07.2020. године, доноси

**ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА
ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ
У ПОСЛОВНИМ ОБЈЕКТИМА И РАДНИМ МЕСТИМА
У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ УБ**

**ОВАЈ ПЛАН ЈЕ САСТАВНИ ДЕО АКТА О ПРОЦЕНИ РИЗИКА У
СВИМ ОБЈЕКТИМА И РАДНИМ МЕСТИМА И РАДНОЈ ОКОЛИНИ
ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ УБ**

I Превентивне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразних болести

(извод из Правилника)

Послодавац је дужан да на сваком радном месту у радној околини обезбеди примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- 1) пре почетка рада обезбеди писане инструкције и упутства о мерама и поступцима за спречавање појаве епидемије заразне болести, који садрже информацију о симптомима заразне болести;
- 2) у складу са могућностима, уколико није организован рад у сменама, изврши прераспodelу радног времена увођењем друге или треће смене са мањим бројем запослених;
- 3) спроводи појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија што укључује редовну дезинфекцију просторија и често проветравање радног простора;
- 4) обезбеди запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку;
- 5) обезбеди редовно чишћење свих површина које се често додирују на радном месту, посебно просторија и опреме као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад;
- 6) уреди начин вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија коју организује и спроводи;
- 7) обезбеди израду упутстава за безбедан и здрав рад са извођачима радова, добављачима, дистрибутерима и спољним сарадницима;
- 8) организује и обезбеди редовно уклањање отпада и смећа (канте за смеће обложене пластичном кесом) из просторија тако да се могу испразнити без контакта са садржајем.

Послодавац је дужан да у случају појаве заразне болести код својих запослених обезбеди примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- 1) простор у коме је боравио запослени који је заражен се редовно физички и хемијски дезинфикује и проветрава;
- 2) поштују се процедуре уласка и изласка у просторије послодавца, користе прописана средства и опрема за личну заштиту на раду и друге мере заштите током процеса рада;
- 3) прецизно се дефинишу правци кретања запослених кроз радне и помоћне просторије;
- 4) организује се строга контрола кретања запослених из организационе јединице у којој је радио запослени који је заражен;
- 5) контакти запослених из организационе јединице у којој је боравио запослени који је заражен са другим запосленима се свде на нужне уз прописане мере заштите;
- 6) примењују се све друге мере по препоруци епидемиолога.

Обавезе запосленог

Запослени је обавезан да:

- 1) спроводи све превентивне мере безбедности и здравља на раду како би сачувао своје здравље, као и здравље других запослених;
- 2) наменски користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;
- 3) додатно брине о својој хигијени тако што ће редовно и правилно прати руке;
- 4) личну одећу држи одвојену од средстава и опреме за личну заштиту на раду и радног одела;
- 5) обавезно обавести послодавца уколико посумња на симптоме заразне болести код себе, код других запослених или чланова своје породице;
- 6) пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- 7) пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене;
- 8) у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених;
- 9) сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле додатне неопходне мере за безбедност и здравље на раду.

II ИНСТРУКЦИЈЕ И УПУТСТВА О МЕРАМА И ПОСТУПЦИМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ, КОЈИ САДРЖЕ ИНФОРМАЦИЈУ О СИМПТОМИМА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

1. Општи појмови о заразној болести COVID-19

Нови Корона вирус, Светска Здравствена Организација (СЗО) назвала је 2019-н CoV, где “н” означава новост, а „CoV“ је скраћеница за Коронавирус, који припада истој групи као „САРС“. Вирус изазива тешки акутни респираторни синдром попут "САРС", али се „COVID-19“ ипак разликује од "SARS".

1.1 Извор инфекције

До сада виђени извори инфекције су углавном заражени људи који носе вирус. Асимптоматска инфекција такође може бити извор инфекције.

1.2 Начин преношења

Постоје два главна начина преноса вируса: **респираторни и контактни**. Респираторне капљице настају када заражена особа кашље или кија. Свака особа која је у блиском контакту са неким ко има респираторне симптоме (на пример, кијање, кашаљ) је у ризику од излагања потенцијално заразним респираторним капљицама. Капљице такође могу доспети на површине на којима би вирус могао да опстане. На тај начин, непосредно окружење заражених појединаца може послужити као извор преноса (познат као контактни пренос).

1.3 Осетљива популација

Општа маса је подложна инфекцији. Инфекције код старијих људи и оних са хроничним основним болестима су најчешће тешке, а деца и новорођенчад су такође развили симптоме, али не са тешким клиничким сликама.

1.4 Симптоми

Јављају се симптоми попут:

- ✓ главобоље,
- ✓ цурења из носа,
- ✓ високе телесне температуре (преко 38°C),

- ✓ грознице,
- ✓ јаког кашља,
- ✓ запаљења грла и
- ✓ отежаног дисања
- ✓ губитка чула мириса и укуса

У тежим случајевима инфекције, може доћи до:

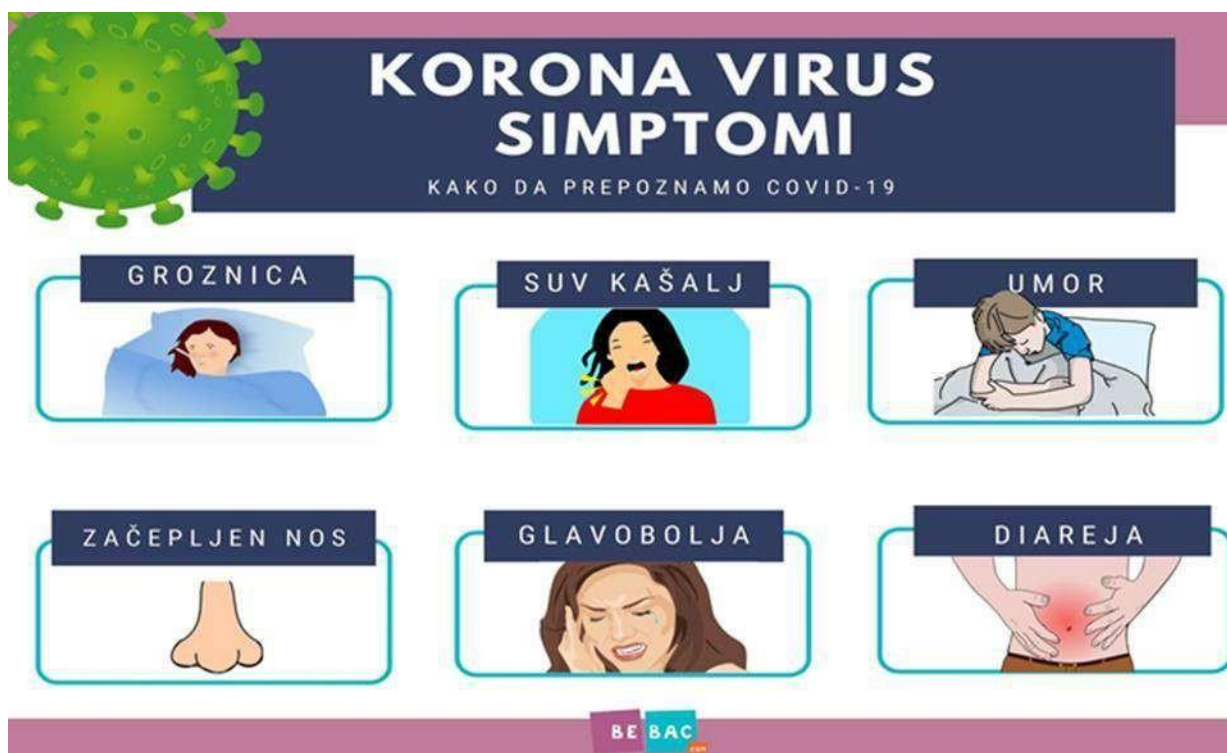
- ✓ упале плућа,
- ✓ јаког акутног респираторног синдрома.

А у појединим случајевима долази до:

- ✓ отказивања бубрега и
- ✓ смрти.

Главни симптоми су температура, умор и сув кашаљ. Мало је пацијената са симптомима као што су зачепљеност носа, цурење носа и пролив. Неки пацијенти показују само ниску температуру, благи умор, губитак чула мириса и укуса итд. Тешки пацијенти често имају потешкоће са дахом након једне недеље инфекције.

Слика 1.4: Корона вирус симптоми

1.5 Период инкубације

Период инкубације је 1 до 14 дана, углавном 3 до 7 дана.

1.6 Прогноза болести

Већина пацијената има добру прогнозу, а одређени број пацијената, углавном старији или они са хроничним обољењима,

може да буде критично болесно.

1.7 Лечење

Ефикасни лекови су у фази развоја и нема ефикасних антивирусних метода. За овај вирус тренутно не постоји вакцина.

2. Начела, препоруке и превентивне мере цивилне заштите од ширења заразне болести КОВИД-19

2.1 Блиски контакти

Суживот, учење, рад или други блиски контакти као што су рад из непосредне близине у затвореном простору или дељење исте собе или куће сматра се блиским контактом.

У случају блиског контакта са зараженом особом, треба остати у кућној изолацији.

2.2 Критеријуми за самоизолацију

- ✓ Ако имате симптоме ЦОВИД – 19 или немате симптоме, али сте остварили блиски контакт са зараженом особом, или са особом која је допутовала из заражених подручја која нема симптоме, обавезно контактирајте надлежну епидемиолошку службу и останите у самоизолацији и након 14 дана од последњег контакта.
- ✓ Ако сте допутовали из земаља у којима је проглашена епидемија ЦОВИД – 19, обавезно останите у самоизолацији.

2.3 Уређење изолованог окружења

- ✓ Изолована особа треба да живи у добро проветреним једнокреветним собама.
- ✓ Заједнички простор (кухиња, купатило, итд.) треба да буде добро проветраван (прозори отворени). Чланови породице треба да живе у различитим собама.
- ✓ Ако то није могуће, остали чланови породице морају се држати више од два метра удаљености од изоловане особе.
- ✓ Смањити обим активности изоловане особе и минимизирати област коју чланови породице, морају делити са изолованом особом, посебно избегавати заједнички ручак.
- ✓ Не делити четкице за зубе, пешкире, прибор за јело, тоалете, јоргане итд.
- ✓ Одбити све посете.

2.4 Брига о изолованој особи

- ✓ Одредите за негу изоловане особе особу која је доброг здравља и нема хроничне болести.

- ✓ Када се неговатељ налази у истој соби са изолованом особом, треба да носи заштитну маску.
- ✓ Након било каквог директног контакта са изолованом особом или уласка у простор за самоизолацију, хигијена руку је важна током неге (нпр. пре припреме оброка, пре јела, након употребе столице, када је видљива прљавштина).

III ОПШТЕ ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

На сваком радном месту у радној околини обавезна је примена следећих превентивних мера:

Превентивна мера	Активности	Задужење за спровођење мере	Задужење за контролу спровођења мера и активности
Информисање запослених	Путем електронске поште запосленима доставити писане инструкције и упутства о мерама и поступцима за спречавање појаве епидемије заразне болести, који садрже информацију о симптомима заразне болести	Директор, Руководиоци	Лице за безбедност и здравље на раду
Безkontakтно мерење температуре	Мерење температуре при доласку на посао	Дежурна мед. Сестра на улазу у објект	Непосредни руководиоца
Ношење заштитне маске	Обавезно ношење заштитне маске (тако да маска прекрива уста, нос и браду) у свим затвореним радним и помоћним просторијама	Сви запослени и посетиоци	Непосредни руководиоца
	Спречи улазак у објект и просторије лицима без заштитне маске	Дежурни на улазу	Непосредни руководиоца
Одржавање личне хигијене	Обезбеђивање запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку	Служба набавке, спремаице	Непосредни руководиоца
	Редовно и правилно прање руку сапуном и водом најмање 20 секунди	Сви запослени	Непосредни руководиоца
Међусобно растојање	Држати минимално растојање од два метра у односу на друга лица, Избегавати руковање приликом пословних сусрета. Избегавати руковање приликом пословних сусрета	Сви запослени	Непосредни руководиоца
Ограничен број присутних лица у просторији	Ограничити групне пословне састанке на 10 лица и у трајању од 30 минута (ако није могуће обезбедити физичку дистанцу од два метра)	Организатор пословног састанка	Организатор састанка
	Избегавати руковање приликом пословних сусрета	Сви запослени	Организатор пословног састанка

Смањити непосредне контакте	Комуникацију обављати путем телефона, конференцијских позива, мејлова	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
Одржавање радних и помоћних просторија	Спровоодити појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија и опреме за рад (као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема)	Спремачице	Непосредни руководиоцац
	Редовно уклањање отпада и смећа (канте за смеће обложене пластичном кесом) из просторија тако да се могу испразнити без контакта са садржајем	Спремачице	Непосредни руководиоцац
	Вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија	Спремачице	Непосредни руководиоцац и Лице за безбедност и здравље на раду
	У току радног времена редовно проветравати радне просторије	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
	Пре напуштања радног места, радно место и средства за рад оставити у стању да не угрожавају друге запослене	Сви запослени	Непосредни руководиоцац

IV МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ И СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА

Појава симптома заразне болести COVID-19 код запослених

На почетку болести симптоми могу да буду благи, из којих разлога запослени са повишеном температуром (изнад 37⁰С) и/или респираторним симптомима (као што су кашаљ, отежано дисање и грозница) и ако је био у контакту са оболелим ван радног окружења, треба да пријави постојање симптома непосредном руководиоцу.

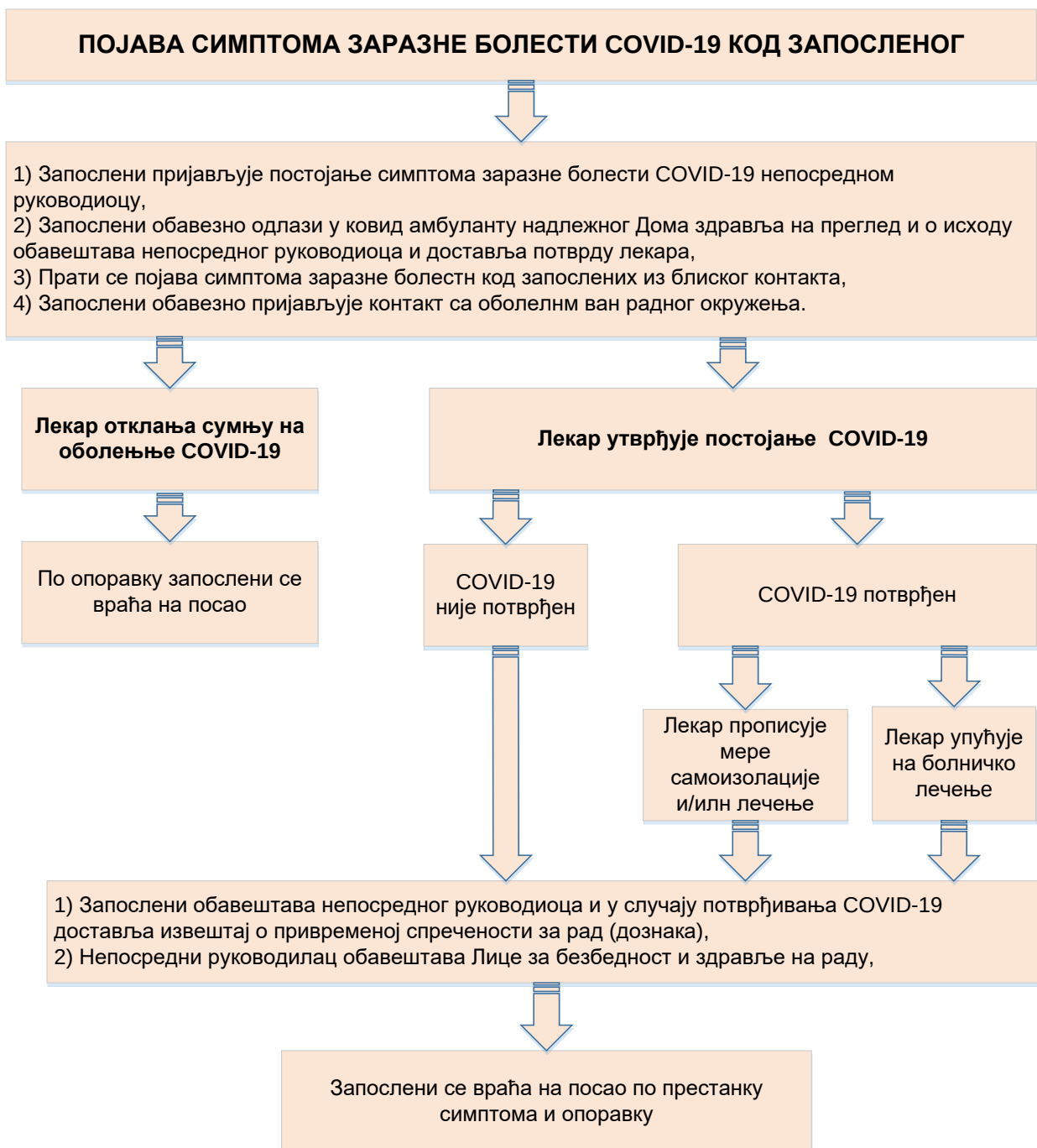
Непосредни руководиоцац запосленог који има симптоме болести треба одмах да информише да се јави у ковид амбуланту матичног дома здравља у коме се запослени лечи. У тој амбуланти ће запосленом са наведеним симптомима бити урађена дијагностика, односно рентгенски преглед плућа, крвна слика, измерена температура, урађен брзи тест или PCR тест. Тек након тога, и уз консултацију са лекарима из дома здравља, запослени треба да се јави у тријажну службу где ће лекари те здравствене установе одредити даљи начин лечења.

Запослени код кога није потврђен COVID-19 и коме није потребно лечење и самоизолација, по предлогу лекара се враћа на посао. Запослени коме је лекар одредио тестирање, након добијених резултата о исходу тестирања обавештава непосредног руководиоца и ако је тест позитиван наставља лечење, а ако је тест негативан враћа се на посао. После пријаве запосленог са симптомима заразе од COVID-19 треба пратити појаву симптома заразне болести код осталих запослених и поступити према препоруци епидемиолога.

Запослени су дужни да се придржавају прописаних процедура за спречавање ширења епидемије заразне болести.

Запослени је дужан да у складу са чланом 103. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), обавести послодавца о привременој спречености за рад, а према члану 161. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, број 25/19) по престанку разлога спречености за рад лекар издаје запосленом извештај о привременој спречености за рад (дознака) који доставља Служби за управљање кадровима.

Шема бр. 1. Поступак у случају појаве симптома заразне болести

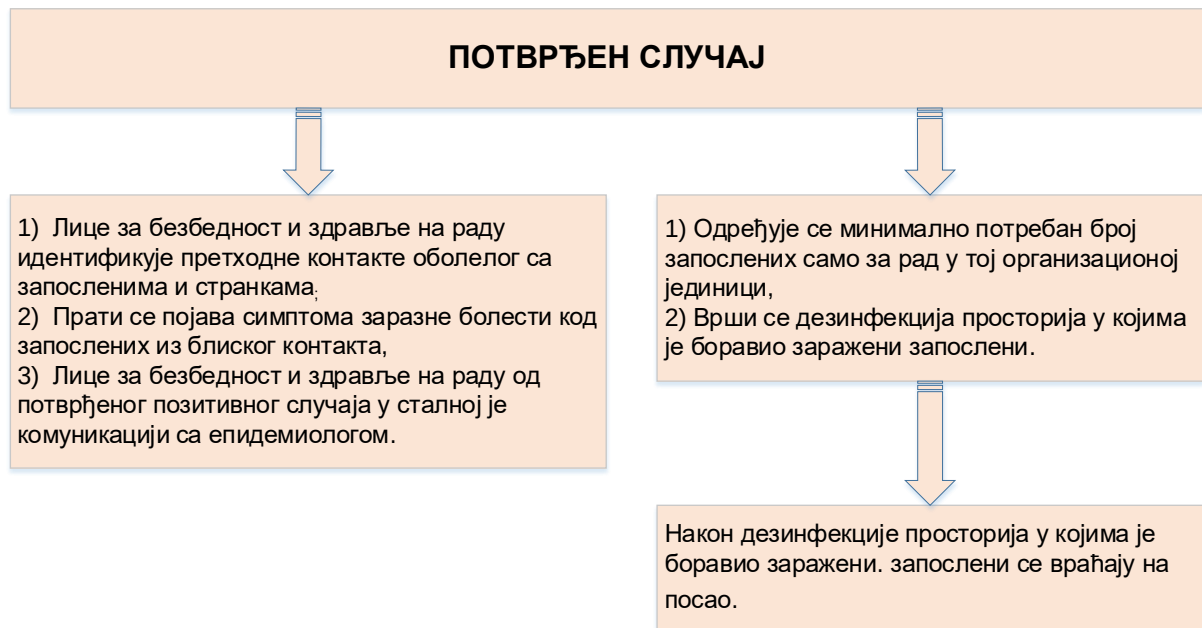
Активности за спречавање ширења COVID-19

Ако се потврди да запослени има COVID-19, тада непосредни руководиоца у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду организује обављање послова тако да се запослени који су боравили у просторијама у којима је био присутан заражени запослени премештају у друге просторије док се не изврши дезинфекција тих просторија. Запослени се могу вратити на рад тек када се изврши дезинфекција просторија у којима је боравио

заражени запослени. Даље, лице за безбедност и здравље на раду идентификује контакте зараженог запосленог са другим запосленима и са странкама и прати појаву симптома код запослених који су били у блиском контакту. По сазнању за потврђени позитивни случај заразе запосленог лице за безбедност и здравље на раду врши сталну комуникацију са епидемиологом, Министарством здравља и Институтом за јавно здравље, како би предложио мере за побољшање.

Поступак након потврђеног случаја COVID-19 приказан је на шеми бр. 2.

Шема бр. 2: Поступак након потврђеног случаја COVID-19 ради спречавања ширења

ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ И РАДНО АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Сви запослени и радно ангажована лица обавезни су да:

1. пре уласка у објекат обаве безконтактно мерење температуре;
2. пре уласка у пословни простор, изврше обавезну дезинфекцију руку и обуће;
3. дезинфикује опрему за рад коју користи (радни сто, телефон, тастатура и сл.) у току рада;
4. наменски и правилно користе заштитне маске тако да иста прекрије нос, уста и браду;
5. додатно брину о својој хигијени тако што ће редовно и правилно прати руке сапуном и водом најмање 20 секунди;
6. држе минимално растојање од два метра у односу на друга лица;
7. обавезно обавесте непосредног руководиоца уколико посумњају на симптоме COVID-19 код себе, код других запослених или чланова своје породице;
8. пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад оставе у стању да не угрожавају друге запослене.

ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Ред. бр.	ЛОКАЦИЈА/РАДНО МЕСТО	ВРСТА ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ	СРЕДСТВА	ЗАДУЖЕЊЕ С ПРОВОДИ И КОНТРОЛИШЕ	РОК
1.	УЛАЗ У ОБЈЕКТЕ-ОПШТЕ МЕРЕ	Поставити; - Видна упозорења на опасност ширења вируса заразних болести и обавезу примене мера превенције (маске, дезинфекција, социјална дистанца, забрану груписања и максималан број лица у објекту..); - Дезинфекциону баријеру (сунђер натопљен са дезинфекционим средством).., - Мерење температуре свим лицима која улазе безконтактним термометром; - Поставити на видно место средство за личну дезинфекцију руку, - На улазу у сваку просторију видно истаћи упозорења на опасност инфекције и обавезе посетилаца на поштовање социјалне дистанце од 2м, забрану груписања и максималан број лица у објекту, <u>саопштити свим запосленим обавезу да обавести послодавца уколико посумња на симптоме заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 код себе, код других запослених или чланова своје породице;</u> - Одбити улаз посетиоцима или запосленим која показују знаке респираторних инфекција (кашаљ, кихање и сл. симптоме...),	- Средства за дезинфекцију у руку и обуће, - Штампана упозорења и забране.. - Заштитне маске и рукавице	Руководилац објекта, лице за БЗР и сви запослени	Сталне мере
2.	КАНЦЕЛАРИЈЕ-ЧИТАОНИЦЕ, ПРОСТОРИЈЕ ЗА ВАСПИТАЧЕ	- Прорачунати максималан број лица по површини просторије и видно истаћи на улазу максималан број лица који могу да бораве (4m² по једном лицу).., - Поставити средство за дезинфекцију на ПУЛТУ (СТОЛУ) И НА УМИВАОНИЦИМА, - Разместити столове да се обезбеди дистанца од 2м, - Поштовати прописани максимални број посетилаца, - Запослени стално користе хигијенску маску и гумене рукавице при пријему и обради докумената од посетилаца,	- Средства за личну хигијену и дезинфекцију, - Заштитне маске и рукавице за запослене,	Руководилац објекта, лице за БЗР и сви запослени	Сталне мере

		• Стално природно проветравање просторија (отварање врата и прозора), • обавезна дезинфекција мобилијара, опреме и уређаја за рад после контакта са сваким појединачним посетиоцем • Забрана коришћења клима уређаја, вршити природно проветравање, • Дезинфекција подова, врата зидова два пута дневно...			
3.	ГРУПНЕ СОБЕ (када се користе)	• ПОСЕБНЕ МЕРЕ ИЗ ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ МИНИСТАРСТВА. • Прорачунати максималан број деце по површини просторије и видно истаћи на улазу максималан број лица који могу да бораве (4m² по једном лицу).., • Дезинфекција подова, врата зидова пре уласка деце на пола сата, два пута дневно... • Обезбедити средство за дезинфекцију на НЕДОСТУПНО ДЕЦИ!!! • Разместити столове да се обезбеди дистанца од 2м, • Поштовати прописани максимални број лица, • Запослени стално користе хигијенску маску , • Стално природно проветравање просторија (отварање врата и прозора), обавезно пре уласка ученика, • обавезна дезинфекција мобилијара, опреме и уређаја за рад после контакта са сваким појединачним лицем • Забрана коришћења клима уређаја, вршити природно проветравање, •	• Средства за личну хигијену и дезинфекцију, • Заштитне маске и рукавице за запослене,	Руководилац објекта, лице за БЗР и сви запослени	Сталне мере
4.	КУХИЊЕ	• Поставити ДеЗо баријеру на улазу, • Поставити средство за дезинфекцију на улазу, на умиваонику, судопери, • Смањити број запослених у просторији и поштовати међусобну дистанцу од 2м, • Запослени користе хигијенске маске и гумене рукавице стално, • Дезинфекција пулта и прибора за сервирање после контакта са посетиоцима, • Снажно природно проветравање, • Праћење здравственог стања запослених, сумњиве	• Средства за дезинфекцију, • Заштитне маске	Кувари и сви запослени	Сталне мере

		изолювати..			
5.	САНИТАРНЕ ПРОСТОРИЈЕ (тоалети)	• Опребити средствима за личну хигијену и дезинфекцију руку (НЕДОСТУПНО ДЕЦИ), • Убруси за једнократну употребу. • Стално занављање средстава,	• Сапун, • Убруси • Дезинфекци оно средство	Руководила ц објекта, спремачице	Сталне мере
6.	ЛИЦА КОЈА ВРШЕ ДЕЗИНФЕКЦИЈ У ПРОСТОРИЈА	• Набавка одобрених средстава за дезинфекцију уз поштовање прописаних концентрација, • Упознавање запослених са садржајем безбедносног листа за хемикалије за дезинфекцију, • Набавка прописне опреме за личну заштиту при коришћењу наведених средстава из безбедносног листа, • Поштовање прописаних мера за чување, складиштење, поступање у случају изливања, • Спречити директан контакт са материјом, • У случају акцидента поступити по упутству из безбедносног листа.	Средства за дезинфекцију, Безбедносни лист, Уређаји за наношење (пумпе, брисачи...) Маске, рукавице	Пословођа објекта, запослени који врше дезинфекци ју, лице за БЗР	Сталне мере

У Убу 19. 07.2020. год.

ЛИЦЕ ЗА БЗР
Мр Милош Босиљчић

ДИРЕКТОР

МИЛОШ БОСИЉЧИЋ
1910954383903-191095438
3903
Digitally signed by МИЛОШ
БОСИЉЧИЋ
1910954383903-1910954383903
Date: 2020.07.22 09:08:14 +02'00'

НАПОМЕНА: Упознати све запослене са садржајем овог плана слањем путем мејлова, а на видним местима (огласним таблама, истаћи изводе и план у целини.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЦОРОНА ВИРУСА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

У циљу превенције ширења вируса Ковид-19, потребно је појачати хигијенски надзор у свим предшколским установама уз примену мера социјалног дистанцирања и мера дезинфекције, као кључних у спровођењу мера заштите, па је у том смислу треба применити следеће:

- Пре почетка рада, потребно је провести прање, чишћење и дезинфекцију простора, прибора и опреме, као и проветравање просторија.
- Обезбедити довољне количине личне заштитне опреме, средства и прибора за чишћење и дезинфекцију.
- На улазу у објект поставити дезобаријере.
- Увести обавезно прање или дезинфекцију руку приликом уласка у објект, као и прање руку деце при пријему у установу.
- Пријем деце обављати у складу са важећом процедуром поновног доласка детета након дужег одсуства уз потврду надлежног педијатра.
- Приликом доласка/одласка деце успоставити процедуру контролисаног уласка како се не би стварала гужва и како би се обезбедила препоручена дистанца од 2 метра, у складу са могућностима, организовање прихвата деце испред објекта (на улазу), у унапред договореним интервалима. Родитељи деце треба да носе маску при доласку.
- Едуковати родитеље о важности остајања код куће деце са симптомима болести
- респираторне, цревне инфекције, повишена температура и сл. Или са сумњом на почетак болести (умор, губитак апетита и сл.)
- Едуковати запослене о обавези праћења сопственог здравственог стања и стања деце и придржавања поступка у складу са препорукама везаним за превенцију појаве болести Ковид-19 (укључујући поштовање социјалне дистанце и коришћења личне заштитне опреме). Запослене код којих су се испојили симптоми болести, одмах удаљити са радног места.
- Спровоодити строгу тријажу деце при пријему у објект. Особа која обавља тријажу треба да пре прегледа и након сваког прегледа уколико је имала контакт са дететом опере руке топлем водом и сапуном, као и да користи личну заштитну опрему – маску, рукавице, визир, радну униформу. Размотрити могућност увођења мерења телесне температуре бесконтактним топломером при доласку детета – обрисати га након сваког мерења алкохолном марамицом или дезифицијенсом. При свакој сумњи на постојање респираторне болести, дете не примати у колектив.
- Појачати хигијенске мере у целом објекту уз чешћу примену мера текуће дезинфекције простора, површина и предмета, укључујући играчке, површине и предмете који се често додирују (прекидачи за светло, кључеви, ручке ормарића, судопера, столови, столице, објекти за играње у дворишту и сл.)
- Обезбедити да деца за столовима седе на удаљености од 2 метра.
- Не мешати групе и васпитаче, у складу са препоруком социјалног дистанцирања. Боравак деце организовати тако да се међусобни контакт различитих васпитних група деце (смештених у одвојеним просторијама) максимално избегне, у складу са могућностима: одвојено време за игру уз организовање игара у истим мањим групама – боравак на отвореном, примене хигијенских мера пре оброка, током служења оброка и сл.
- Не дозволити да деца међу собом деле храну.

- Не користити играчке које се не могу прати и дезинфиковати, посебно мекане играчке. Не мешати играчке између васпитних група и деце пре него што се оперу и дезинфикују. Успоставити јасну процедуру за прање, дезинфекцију и одлагање чистих и „прљавих“ – коришћених играчака како би се спречило њихово укрштање. Прање и чишћење играчака обављати ван домаћаја деце.
- Посебну пажњу треба обратити на потребу појачаних хигијенских мера у случају прања, умивања, храњења, држања у наручју деце.
- Увести чешће прање руку деце, а обавезно након кијања, кашљања, плача, пре и после конзумирања хране. У случају пружања помоћи при прању руку детету, особље мора након тога опрати своје руке.
- Увести обавезан надзор при прању руку деце.
- Током мењања пелена у млађим групама, строго поштовати процедуру одржавања хигијене руку пре и након замене и одлагања пелена. Након замене пелена, обавити и прање руку детета, као и прања и дезинфекцију површина и завршног прања руку након спроведене процедуре.
- Користити средства за прање која се рутински користе.
- При коришћењу дезинфекционих средстава водити рачуна о правилној примени у складу са упутством произвођача, везаном за намену, концентрацију, начин примене и неопходно контактено време.
- Прибор и средства за чишћење и дезинфекцију морају се држати ван домаћаја деце и не смеју се примењивати у непосредној близини деце, како би се избегло удисање евентуалних испарења.
- Редовно, у складу са временских приликама, природним путем – отварањем прозора, проветравати просторије, посебно просторије за боравак деце. Не користити вештачку вентилацију.
- Дневни одмор – спавање организовати тако да се деца на креветима позиционирају по принципу „ноге – глава“ уз препоручену раздаљину од 2 метра. Обезбедити појединачне кревете и постељину за свако дете и строго водити рачуна да се не мешају.
- Особе које раде на припреми и дистрибуцији хране морају носити маске и рукавице и спроводити мере појачане личне хигијене, посебно учесталог прања руку и мере појачане опште хигијене.
- Иако је, према СЗО, ризик за трансмисију вируса путем хране, као и амбалаже – паковања врло низак, приликом припреме хране потребно је строго се придржавати принципа добре хигијенске праксе у припреми и манипулацији храном, са циљем смањења увек присутних ризика за све болести преносиве храном, посебно значајне у условима организоване колективне исхране.
- Спроводити појачане едукативне активности са децом, са циљем лакшег разумевања и усвајања нових правила поступања о важности: а) честог и правилног прања руку (минимум 20 секунди – нпр. уз неку песмицу), б) кашљања и кијања у подлактицу, в) социјалног дистанцирања које треба осмислити кроз игру деце – разместити их да седе на удаљености једни од других – нпр. да вежбају да рашире руке и „машу крилима“ тако да се не додирују, г) избегавање додиривања лица.
- На видним местима поставити едукативне постере са препорукама о превентивним активностима.
- Контролисати разлоге одсуства деце, контактирати родитеље а по потреби и педијатра надлежног Дома здравља.

– Не спроводити организоване групне активности у објекту (приредбе и сл.), као ни организоване посете местима где се очекује окупљање већег броја људи (биоскопи, позоришта и сл.), излете, екскурзије итд.

– Уколико постоји организовани превоз деце (кућа – предшколска установа), мере социјалног дистанцирања и појачане дезинфекције се морају поштовати и током превоза. У том смислу потребно је да возач носи маску која прекрива нос и уста, рукавице, да размак између деце буде минимално 2 метра (нпр. у сваком другом реду седи по једно дете – у случају недостатка возила, превоз обављати у интервалима) и интензивирати мере личне хигијене возача и дезинфекцију унутрашњости возила (возачка кабина, рукодржачи, седишта итд.)

– Учесталију дезинфекцију примењивати и код наменских возила за транспорт хране.

У случају појаве симптома или сумње на постојање Цовид-19 инфекције, потребно предузети следеће:

– Обезбедити просторију за изолацију у случају појаве симптома болести детета током боравка у објекту.

– Код сваке промене здравственог стања, дете изоловати у собу за изолацију, одмах обавестити родитеље / старатеље и, у најкраћем року, дете упутити лекару. Уколико се врши мерење телесне температуре обичним топломером (препоручено само код деце код које се сумња на повишену температуру), обавезна је дезинфекција топломера након мерења, као и хигијена руку.

– Проверити здравствено стање остале деце која бораве у колективу и сваки сумњив случај изоловати.

У случају потврде Ковид-19 инфекције, простор у коме је особа боравила не користити. Отворити спољна врата и прозоре да би се простор проветрио. Пре чишћења простора сачекати бар 24 сата. Детаљно опрати и дезинфиковати простор, површине, прибор, опрему и др. наменским дезинфекционим средствима у складу са упутством произвођача, уз обавезно коришћење личне заштитне опреме.

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПРАЊЕ, ЧИШЋЕЊЕ И ДЕЗИНФЕКЦИЈУ ЗА ВРЕМЕ ТРАЈАЊА ПАНДЕМИЈЕ COVID 19

Школе, канцеларије или друге просторије (осим у здравственим установама):

Могућност преживљавања вируса SARS CoV2 у спољној средини варира и зависи од степена загађености секретима (капљицама респираторног секрета), спољње температуре и влажности ваздуха.. Због могућности да се задржи сатима и данима у спољној средини, потенцијално контаминирани површине треба очистити и дезинфиковати пре поновне употребе.

Прање здравствено исправном топлом водом и детергентима за домаћинство и употреба уобичајених дезинфекцијских средстава су довољни за чишћење површина. Препоручује се чишћење, влажно прање, и дезинфекција просторија без присуства људи. Просторије које се чисте неопходно је проветрити природним путем ако то временски услови дозвољавају или вештачки (клима уређаји). Уколико постоје услови, просторије треба осунчати (подићи ролетне, завесе и друге заштите на прозорима и отворити прозоре да сунчева светлост уђе у просторије). Површине које се чисте и дезинфикују су посебно оне које се често додирују: површине столова, опрема која се користи при раду, тастатуре, миш, оловке, телефони, каблови, маказе и други писаћи прибор, кваке и браве на вратима и прозорима, површине столова у трпезаријама, алати, прибор, прекидачи за светло, тастери). Ако су површине видно прљаве, треба их претходно очистити и опрати раствором здравствено исправне воде у којој је концентрација резидуалног хлора као у води за пиће (до 0,5 мг/л) са детергентом или раствором сапуна пре дезинфекције. **За дезинфекцију површина ефикасна су средства на бази хлора која се користе у домаћинству и у којима је концентрација активног хлора 0,5%, као и алкохолни раствори са најмање 70% алкохола и други детергенти и дезинфекциона средства која ефикасно делују на корона вирусе. Избор дезинфицијенса зависи од типа површине која се дезинфикује и њене намене.**

Средства за прање намењена одржавању хигијене у домаћинству се могу користити ако су погодни за дату површину. Избељивачи у домаћинству укључујући варикину су ефикасни против корона вируса уколико се правилно употребљавају. За дезинфекцију се могу користити и друга средства која су одобрена и ефикасна против ЦОВИД19.

Никада не мешати средства за дезинфекцију различитог хемијског састава.

Дезинфекциона средства која препоручује Европски центар за превенцију и контролу болести заснивају се на следећим активним супстанцама:

- Натријум хипохлорит 0,05-0,5%
- Етанол 70%;
- Глутаралдехид 2%;
- Изопропропанол 50%;
- Повидон Јод 10% (1% јода);
- Бензалконијум хлорид 0,05%;
- Натријум хлорид 0,23%:

- **Формалдехид 0,7%**

Површине у тоалетима, купатилима, WC кабинама, очистити, опрати и дезинфиковати најмање једном дневно. За дезинфекцију контаминираних површина и материјала, не треба користити боцу с распршивачима, јер прскање може додатно проширити вирус и узроковати удисање штетних честица и хемикалија.

Крпе које се користе за брисање различитих површина не смеју се мешати. Канте са отпаcima се морају редовно празнити, минимално једном дневно.

Ако се спроводи дезинфекција у затвореном простору, у коме су претходно боравиле особе које су заражене корона вирусима, неопходно је проветрити просторије отварањем врата и прозора. Вентилација простора треба да је дуга, оптимално један дан пре чишћења и дезинфекције и поновне употребе простора. Просторије се морају опрати раствором здравствено исправне дезинфиковане воде и детерџента или сапуна, након чега следи дезинфекција хлорним препаратима, препаратима на бази алкохола са минимално 70% алкохола или другим дезинфекционим средством. Прању и дезинфекцији подлежу све површине и сав прибор који постоји у просторији.

Обавезно се придржавати упутстава произвођача за све производе за чишћење и дезинфекцију (нпр. концентрација, начин наношења и време контакта итд.). Просторије и површине које се очисте и дезинфикују се могу поново користити након пола сата од дезинфекције.

Постељина, одећа и веш

Сав текстил (постељина, пешкири, завесе, прекривачи итд.) треба опрати механички (90 °C) и уз додатак детерџента за веш. Ако се температура воде од 90 °C не може користити због карактеристика материјала, приликом прања текстила треба додати посебне хемикалије (нпр. избелјивач или прање веша који садрже натријум-хипоклорит или производе за деконтаминацију текстила). Не трести прљав веш и избегавати да контаминирани материјали дођу у додир са кожом и одећом. Очистити и дезинфиковати колица и корпе за транспорт веша према упутству.

УПУТСТВО ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЈУ ОТВОРЕНИХ ПОВРШИНА ХЛОРНИМ ПРЕПАРАТИМА

Чишћење јавних површина са великим прометом људи (нпр. тржни центри, аеродроми, јавни превоз) требало би да буде у редовном режиму. Једино се препоручује чешће чишћење, прање и дезинфекција често додириваних површина (нпр. телефона, дугмади у лифту, WC, квака на вратима, гелендера, прекидача, шалтера, унутрашњих врата лифтова и др). То се односи и на све предмете који су видно запрањени телесним течностима као и све потенцијално контаминирана површине са којима је оболела особа могла доћи у контакт. Такође се препоручује уклањање предмета који се не могу лако очистити (нпр. новине, часописи, пуњене играчке). Боља вентилација (нпр. отварање прозора када временске прилике допуштају) може помоћи у смањењу вероватноће преношења вируса. Јавне површине где је оболела особа само прошла и провела минимално време, попут ходника, паркинга, потребно је рутински опрати.

Пре почетка дезинфекције отворених површина ангажовати службе безбедности да склони све људе са простора који ће бити дезинфикован. Такође треба уклонити све покретне објекте и возила са отворених површина које ће се дезинфиковати.

Пре дезинфекције неопходно је отворене површине опрати, односно сапрати пречишћеном дезинфикованом водом која већ садржи резидуални хлор у концентрацији једнакој као у води за пиће (до 0,5 мг/л).

Након прања водом обавити дезинфекцију отворених површина хлорним препаратом (1% хлорни раствор натријум-хипохлорита) у разблажењу према упутству произвођача, а у складу са подацима из безбедносног листа произвођача и у складу са законским одредбама које регулишу употребу хемикалија, заштиту лица која рукују са средством и управљање отпадом. За дезинфекцију отворених површина користити 1% раствор (1 литар препарата разблажити у 9 литара пречишћене дезинфиковане воде). Према епидемиолошкој процени, може се користити и раствор са већом концентрацијом актине супстанце (до 5% раствор), уз строго поштовање принципа руковања и заштите.

Растварање препарата и употреба раствора, односно испирање површина је у надлежности овлашћених лица која морају имати адекватну опрему за наношење препарата, заштитну одећу и обућу, заштитне маске, заштитне наочаре и другу неопходну заштиту за лице, заштитне рукавице и адекватно место за одлагање хемијског једињења и возила или уређаја коришћених за дезинфекцију површина. Дезинфекција отворених површина се обавља једном дневно, по процени ситуације и према индикацијама и чешће.

Кретање људи и возила на дезинфикованим отвореним површинама дозвољава се након ½ сата.

Мере личне заштите особа које чисте и дезинфикују простор

Пре чишћења и дезинфекције обавезно ставите личну заштитну опрему. Обавезно је ношење радних мантила дугих рукава и непропусних прегача преко њих посебно приликом припреме раствора дезинфекционог средства а и касније током примене. Ако се чисте површине, предмети и веш које је користила болесна особа онда се препоручује ношење маске за једнократну употребу и заштитних наочара. Чишћење и дезинфекција просторија и предмета, обавити с једног на други крај, тако да очишћена страна не буде контаминирана . **Сав отпад који настаје током чишћења треба одложити у пластичну кесу и бесконтактну затворену канту за смеће;**

Рукавице и заштитну одећу (нпр. пластичне прегаче) треба користити за чишћење површина или руковање одећом или постељином заправљеном течностима. Након употребе, рукавице за виšekратну употребу треба очистити сапуном и водом и деконтаминирати 0,5% раствором натријум-хипохлорита; Ако је маска навлажена или заправљана, мора се одмах заменити новом чистом и сувом маском;

Након чишћења, пажљиво скинути заштитну опрему и ставити у двоструку пластичну кесу и оставити 72 сата пре прања, а затим опрати руке сапуном и топлем водом; Прање руку се спроводи текућом водом и сапуном у трајању од минимум 20 секунди. Након чишћења, уклонити маску одговарајућом техником – не дирати предњи део, већ откопчати маску и ставити је у пластичну кесицу, а затим опрати руке сапуном и топлем водом; Радну одећу и коришћене крпе треба механички опрати (90 ° Ц) уз додатак детерџента за веш; Опрати руке сапуном и топлем водом, пресвући се и отуширати се ако за то постоје услови.

Објекат/просторија: _____

[illegible]

[illegible]

